

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.III.303/2018/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2018. szeptember 25.

Az ügy tárgya: kifosztás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 17.B.VI-VII.10.259/2016/95., ítélet,
tárgyalás, 2017. március 13.

Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 31.Bf.8482/2017/15., ítélet, tárgyalás,
2017. november 7.

Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a kifosztás büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.VI-VII.10.259/2016/95. számú és a Fővárosi Törvényszék 31.Bf.8482/2017/15. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2017. március 13. napján kelt 17.B.VI-VII.10.259/2016/95. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki rablás büntetében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés] és testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés]. Ezért a II. rendű terheltet halmazati büntetésül 4 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg azzal, hogy a II. rendű terhelt

annak 2/3 része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra; a II. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította, egyben elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.B.XIV.11.734/2013/4. számú ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetés utólagos végrehajtását.

- [2] Kétirányú fellebbezés alapján eljárva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2017. november 7. napján jogerős 31.Bf.8482/2017/15. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta annyiban, hogy a II. rendű terhelt rablásként értékelt cselekménye esetében a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjára utalást mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [3] Az iratokból kitűnően az elsőfokú bíróság 17.B.VI-VII.10.259/2016/79. számú végzésével - az 1998. évi XIX. törvény 237. § (3) bekezdés c) pontjában írt okból - a 2016. december 16-i tárgyalási napon a nyilvánosságot a tárgyalás egy részéről, az 1. számú tanú védelme érdekében kizárta. Egyben a tanú kihallgatása idejére - az 1998. évi XIX. törvény 292. § (2) bekezdése alapján - a terhelteket a tárgyalóteremből eltávolíttatta, így az 1. számú tanú kihallgatására a terheltek távollétében, de védőik jelenlétében került sor. Az elsőfokú bíróság ítéletét 2017. március 13-án nyilvánosan hirdette ki (17.B.VI-VII.10.259/2016/95. számú jegyzőkönyv 6. oldal).

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt - az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontját megjelölve - a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése érdekében. Indokai szerint az eljáró bíróság olyan tanúvallomásokat értékelt bizonyítékként, amelyek esetében az elsőfokú eljárás során a tanúk figyelmeztetése kihallgatásuk során nem volt megfelelő. Álláspontja szerint ugyanis a 17.B.VI-VII.10.259/2016/36. számú jegyzőkönyvből kitűnően a 2. számú tanú, a 68. számú jegyzőkönyv szerint a 3. számú tanú, a 79. számú jegyzőkönyv szerint az 1. számú tanú esetében a mentő körülmény elhallgatására vonatkozó figyelmeztetés elmaradt, hiányzik a „büntető vagy polgári ügyben hamis okirat vagy hamis tárgyi bizonyítási eszköz szolgáltatásának” következményeire való figyelmeztetés is, és a szükséges figyelmeztetéseket a tárgyalási jegyzőkönyvek nem szó szerint tartalmazzák. Emiatt a védő szerint a felsorolt tanúk vallomása bizonyítékként nem lett volna figyelembe vehető, ezek hiányában pedig a II. rendű terhelt bűnössége sem lett volna megállapítható. Kifogásolta továbbá, hogy az eljáró bíróság a 79. számú jegyzőkönyvben foglalt végzésével indokolás nélkül zárta ki a nyilvánosságot, és az 1. számú tanú kihallgatása idejére a terhelteket a tárgyalóteremből eltávolíttatta, ezáltal a terheltek nem tudtak a tanúhoz kérdést intézni. Mindezek pedig olyan eljárási szabálysértések, amelyek az eljárás megismétlését teszik szükségessé.
- [5] A Legfőbb Ügyészség BF.324/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint az indítványozó által megjelölt tanúk kihallgatása során az 1998. évi XIX. törvény 85. § (3) bekezdésében írt figyelmeztetés a jegyzőkönyvekből kitűnően elhangzott, ezt és a tanúk erre adott válaszát a tárgyalási jegyzőkönyvek tartalmazzák. A figyelmeztetés elmaradása vagy hiányos tartalma azzal a következménnyel járna, hogy a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe. Ez pedig még valósága esetén sem abszolút, hanem relatív eljárási szabálysértést valósítana meg, amely okból a felülvizsgálati indítvány kizárt. A nyilvánosság kizárásával kapcsolatos kifogás kapcsán az ügyész kifejtette, hogy a sérelmezett végzés által is megjelölten a nyilvánosság kizárására az 1998. évi XIX. törvény 237. § (3) bekezdés c) pontja szerinti okból, a tanú védelme érdekében, az 1. számú tanú kérelmére került sor, vagyis nem törvényes ok nélkül történt. Az eljáró bíróság továbbá nem valósított meg eljárási szabálysértést az 1. számú tanú kihallgatása kapcsán sem, mivel arra a terhelt védője jelenlétében, az 1998. évi XIX. törvény 292. § (2) bekezdése alapján került sor, a védő

a tanúhoz kérdéseket intézhetett, a tanú vallomása pedig utóbb ismertetésre került a terhelttel. Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta.

III.

- [6] A II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [7] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [8] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak.
- [9] Eszerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság a határozatát
 - a) joghatóság hiányában,
 - b) a magánindítvány, a feljelentés, vagy a legfőbb ügyésznek a 4. § (9) bekezdésében, vagy a Btk. 3. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezése hiányában,
 - c) nem az arra jogosult által emelt vád alapján,
 - d) a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel, vagy
 - e) a súlyosítási tilalom megsértésével hozta meg.
- [10] A Be. 608. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha
 - a) a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen,
 - b) az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt,
 - c) a bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárásra vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el,
 - d) a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező,
 - e) a bíróság az 567. § (1) bekezdés a)-b) és d)-e) pontjában, valamint (2) bekezdésében meghatározott valamely ok törvénytörtő megállapítása miatt az eljárást megszüntette.
 - f) Az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.
- [11] A Be. 649. § (2) bekezdése tehát a Be. 608. § (1) bekezdésében fel sorolt nem abszolút eljárási szabálysértések esetén nem teszi lehetővé a felülvizsgálatot.
- [12] Az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontja körébe eső abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések közé tartozott - a Be. 373. § (1) bekezdés II/f) pontja alapján - az, ha a nyilvánosságot a tárgyalásról törvényes ok nélkül kizárták.
- [13] A Be. 609. § (1) és (2) bekezdés c) pontja alapján azonban a jelenleg hatályos eljárási törvény szerint a tárgyalásról a nyilvánosság törvényes ok nélküli kizárása már nem abszolút, hanem relatív eljárási szabálysértést valósíthat meg [hasonlóan a Be. 609. § (1) és (2) bekezdés d) pontja szerinti indokolási kötelezettség nem teljesítéséhez].
- [14] A Be. 868. § (1) bekezdése alapján a törvény rendelkezéseit - a 868-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatályba lépéskor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell.
- [15] A 870. § (3) bekezdés szerint pedig a korábbi jogszabály alapján előterjesztett panasz, felülbírálati indítvány, fellebbezés vagy egyéb indítvány elbírálását e törvény hatályba lépése után a nyomozó hatóság, az ügyészség, illetve a bíróság mellőzi, és erről az előterjesztőt tájékoztatja, ha e törvény alapján nincs helye panasz, felülbírálati indítvány, fellebbezés vagy egyéb indítvány előterjesztésének, vagy annak címzettje e törvény alapján nem jogosult a döntésre.
- [16] A felidézett rendelkezések összevetéséből következően a jelenleg hatályos eljárási törvény szerint a nyilvánosság törvényes ok nélküli kizárása már nem abszolút, hanem relatív eljárási szabálysértést képez, amely ezért felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat.

- [17] Megjegyzi a Kúria, hogy a nyilvánosság kizárásáról rendelkező határozat indokolásának elmulasztása ettől eltérő, de szintén relatív eljárási szabálysértést valósíthat meg - amely a törvényes ok fennállása esetén - önmagában szintén nem vonhat maga után feltétel nélküli hatályon kívül helyezést, és ezáltal felülvizsgálati okot ugyancsak nem képezhet.
- [18] A Kúria egyetértett a Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtettekkel a tekintetben, miszerint az elsőfokú bíróság az 1998. évi XIX. törvény 292. § (2) bekezdése alapján törvényesen távolíttatta el a terhelteket az 1. számú tanú vallomástételének idejére. Az iratokból kitűnően a tanú kihallgatása során mindkét terhelt védője jelen volt, akik a tanúhoz kérdést intéztek, utóbb pedig az eljárt bíróság a terheltek távollétében felvett bizonyítás eredményét a II. rendű terhelt előtt ismertette (17.B.VI-VII.10.259/2016/79. számú tárgyalási jegyzőkönyv). E tekintetben tehát még relatív eljárási szabályszegés sem valósult meg.
- [19] Az indítvány kifogásolta 2. számú, 3. számú és az 1. számú tanú kihallgatásával összefüggésben, hogy a tanúk figyelmeztetése teljes körűen nem történt meg, illetve az elhangzott figyelmeztetéseket a tárgyalási jegyzőkönyvek nem szó szerint tartalmazzák.
- [20] A Be. 870. § (1) bekezdéséből következően az e törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt a törvény másként szabályozza.
- [21] Az 1998. évi XIX. törvény 85. § (3) bekezdése szerint a tanú kihallgatása elején tisztázni kell, hogy nincs a tanú vallomástételének akadálya. Ha a tanú vallomástételének nincs akadálya, figyelmeztetni kell arra, hogy köteles legjobb tudása és lelkiismerete szerint az igazat vallani, továbbá arra, hogy a hamis tanúzást és a tanúvallomás jogosulatlan megtagadását a törvény büntetni rendeli. A figyelmeztetést, valamint a figyelmeztetésre adott válaszát a tanúnak jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe (az 1998. évi XIX. törvényt e helyütt 2013. július 1-től az 2012. évi CCXXIII. törvény 100. §-a módosította).
- [22] A 2018. július 1-jével hatályba lépett Be. 177. § (1) és (2) bekezdése e rendelkezésekkel lényegileg egyező szabályozást tartalmaz azzal, hogy a tanúvallomás bizonyítékként való felhasználhatóságát szélesebb körben lehetővé teszi [Be. 177. § (3), (4), (5) bekezdés].
- [23] Az iratokból kitűnően a 2. számú, a 3. számú és az 1. számú tanú kihallgatása során a törvény által megkívánt figyelmeztetések elhangzottak, ennek tényét, valamint a tanúk figyelmeztetésre adott válaszait a jegyzőkönyvek tartalmazzák (17.B.VI-VII.10.259/2016/36. számú jegyzőkönyv 5. oldal, 68. számú jegyzőkönyv 2. oldal, 79. számú jegyzőkönyv 2. oldal). Felülvizsgálatra okot adó eljárási szabályszegés tehát nem valósult meg.
- [24] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.
- [25] Ekként a Kúria a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

- [26] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében, a Be. 658. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [27] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha a felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ